

РІСТ ТА РОЗВИТОК ТЕЛИЦЬ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО МОЛОЧНОГО ТИПУ БУРОЇ ХУДОБИ

Проблема росту та розвитку телиць є досить важливою при створенні нових типів та порід великої рогатої худоби, тому що індивідуальний розвиток тварин полягає у складній та тривалій взаємодії спадкових задатків організму із паратиповими факторами. Створення оптимальних умов у процесі вирощування ремонтних телиць дозволить повністю розкрити генетичний потенціал продуктивності тварин у майбутньому. З метою вивчення процесу росту та розвитку молодянку нового молочного типу бурої худоби нами було досліджено динаміку живої маси телиць у різні вікові періоди у ДПЗ «Михайлівка» Сумської області.

Встановлено, що жива маса чистопородних лебединських телиць при народженні склала 30,9 кг, а у помісних за швіцькою породою ровесниць вона була більшою на 1,9-6.5% (табл. 1). Найбільшу живу масу при народженні мали чистопородні швіцькі телиці — 33,4 кг. У віці 6 місяців вірогідної різниці між помісними групами телиць та чистопородними лебединськими ровесницями не виявлено, а чистопородні швіцькі телиці перевершували зазначені групи на 7,5-9,2 % ($P > 0,95-0,999$).

Жива маса бурих телиць різних генотипів ДПЗ «Михайлівка»

Генотип тварин	n	Жива маса у віці, міс.			
		при народженні	6	12	18
Лебединські чистопородні	15	30,9±0,6	156,6±4,0	263,6±6,0	361,1±5,0
Менше 50 % ШВ	59	31,5±0,4	157,6±2,3	268,3±3,2	365,5±3,6
50 % ШВ	74	32,5±0,3	159,4±1,9	270,1±2,6	382,2±3,0
51-74,9 % ШВ	97	32,5±0,3	159,3±1,4	267,9±2,6	378,9±2,7
75 і більше % ШВ	96	32,9±0,3	156,4±1,7	269,7±2,8	381,9±3,1
Швіцькі чистопородні (ШВ)	130	33,4±0,3	172,4±4,9	304,3±6,9	397,9±6,4

У віці 12 та 18 місяців спостерігались значні відмінності у рості та розвитку молодянку різних генотипів, де перевага за живою масою була на боці помісних груп телиць. Так, наприклад, у 12-місячному віці жива маса напівкровних за поліпшую-

© В.І. Ладика, Г.П. Котенджі,
В.В. Обливанцов, 1999

цю породою телиць становила 270,1 кг, що більше чистопородних лебединських на 6,5 кг (2,4 %), а у 18 місяців ця різниця вже сягала 21,5 кг (5,9 %, $P > 0,999$). У віці 18 місяців жива маса помісних телиць досягла 365,5–382,6 кг, що більше чистопородних лебединських на 4,4–25,1 кг. Серед помісних груп найбільшу живу масу мали телиці, у генотипі яких частка крові поліпшуючої породи становить 50 і більше відсотків.

У цілому помісні за швіцькою породою телиці порівняно з чистопородними лебединськими ровесницями мали на 1,5–5,9% більшу живу масу у різні вікові періоди і відповідно кращу енергію росту. Жива маса чистопородних швіцьких телиць була найвищою у всі вікові періоди.

Коефіцієнти фенотипової варіації живої маси піддослідних телиць від народження і до 18 місяців знаходились у межах 7,1–13,4% та були дещо вищими у помісних груп і чистопородних швіцьких телиць.

Таким чином, при зростанні у генотипі бурих тварин частки крові швіцької породи більше 50 % відбувається збільшення живої маси телиць, що свідчить про досягнення оптимальної живої маси при першому осіменінні у більш ранньому віці і тим самим про зменшення затрат, пов'язаних із вирощуванням ремонтного молодняка.

Сумський державний аграрний університет

УДК 636.2:612.621

І.Ю. ЛЕБЕДЕВА, Т.І. КУЗЬМИНА, Т.В. ШЕЛУХИНА

ПРОЛИФЕРАТИВНАЯ АКТИВНОСТЬ КЛЕТОК ГРАНУЛЕЗЫ КОРОВ ПРИ КУЛЬТИВИРОВАНИИ В БЕССЫВОРОТОЧНОЙ СИСТЕМЕ С ПРОЛАКТИНОМ И ИНСУЛИНОМ

Культура клеток гранулезы широко используется в технологии получения *in vitro* эмбрионов крупного рогатого скота, что определяет необходимость всестороннего исследования функциональных изменений, происходящих в клетках в процессе культивирования. Применение различных культуральных систем,

© И.Ю. Лебедева, Т.И. Кузьмина,
Т.В. Шелухина, 1999

Розведення і генетика тварин. 1999. Вип. 31 – 32